

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

16 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

a examinat fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 01 septembrie 2020, declarat de condamnatul

Gagauz Oleg xxxxxx, născut la xxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 05 februarie 2020 până la 17 iunie 2020;

Instanța de recurs: 20 iulie 2020 până la 01 septembrie 2020;

Instanța de recurs în anulare: 13 noiembrie 2020 – 16 decembrie 2020.

A C O N S T A T A T :

1. Gagauz Oleg a depus în instanța de judecată plângere împotriva condițiilor de detenție în Penitenciarul nr. 5 Cahul.

2. Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul central din 17 iunie 2020 a fost admisă parțial plângerea, a fost constatată deținerea lui Gagauz Oleg în condiții contrare art. 3 CEDO în calitate de condamnat în 18.09.2010-10.11.19 în Penitenciarul nr. 5 Cahul pentru 53 zile. A fost redusă pedeapsa neexecutată a lui Gagauz Oleg pentru condiții precare de detenție în calitate de condamnat calculând 02 zile de reducere pentru 10 zile de detenție în Penitenciarul nr. 5 Cahul, ceea ce constituie 10 zile.

În rest, plângerea lui Gagauz Oleg a fost respinsă.

3. Încheierea respectivă a fost contestată cu recurs de către Gagauz Oleg prin care a solicitat casarea încheierii și trimiterea cauzei la rejudecare.

3.1 În motivarea recursului a invocat că, a fost deținut în penitenciar în condiții rele de detenție și pentru aceasta beneficiază de aplicarea în privința sa a prevederilor Legii nr. 272 din 01.01.19. Acesta indicând că a fost deținut și în stare de arest preventiv, cât și deținut întru executarea sentinței de condamnare.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 01 septembrie 2020, a fost respins ca nefondat recursul ordinar declarat de către Gagauz Oleg și menținută încheierea atacată.

4.1. Instanța de apel a constatat, că la pronunțarea încheierii, prima instanță corect a stabilit că plângerea este pasibilă admiterii așa cum, în cauza CEDO Rezmives și alții contra României din data de 25 aprilie 2017 Curtea notează că încarcerarea nu reprezintă pentru un deținut pierderea drepturilor garantate de Convenție.

Cu referire la starea sanitaro-igienică din penitenciar, în rapoarte s-a făcut trimitere la prestarea serviciilor de deratizare și dezinsectizare cu agenții economici de profil, referindu-se la general, însă instanța a reținut că careva schimbării privitor la starea de igienă a celulelor preveniților/condamnaților nu este la nivel, fapt ce în atare situație prin aceste acțiuni se atinge drepturile deținuților la integritatea și sănătatea personală.

Instanța de apel a menționat, că prima instanță just a reținut că dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciare. Or, conform art. 3 a Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului, „nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante”. Și, că întru constatarea încălcărilor art. 3 CEDO, nu pot fi luate în vedere numai criteriile generale, precum suprafața, la care face referire condamnatul, condițiile sanitare, la fel sistemul de canalizare, cantitatea și calitatea hranei, permisul la serviciile medicale, permisul permanent la apă pentru respectarea igienei personale, existența de lenjerie, care deseori în sistemul penitenciar al RM, nu ajunge nivelul minim stabilit.

Instanța de apel concluzionat, că prima instanță corect a reinut faptul că, termenul de prescripție intervine de la data când putea fi depusă plângerea. Astfel, dacă remediul național a devenit aplicabil începând cu 01.01.2019, plângerea putea fi depusă de către condamnat până la 01.07.19. Cu toate acestea plângerea a fost depusă de Gagauz Oleg este datată cu 09 ianuarie 2020, deci în afara termenului legal de stipulat la art. 473² alin. (5) Cod de procedură penală. Circumstanțe ce denotă faptul că, just instanța de fond a stabilit necesitatea respingerii plângerii ca fiind depusă tardiv pentru perioada 2010-2012 când s-a aflat în Penitenciarul nr. 5 Cahul și IDP a IP Comrat. La data de 10.01.2013 Gagauz Oleg fiind eliberat și remediul național a devenit aplicabil începând cu 01.01.2019, condamnatul urma să se conformeze

prevederilor legale, acesta a avut timp suficient întru depunerea plângerii până la 01.07.2019.

Instanța de apel a constatat, că plângerea a fost înaintată în afara termenului legal și fără motive temeinice ce ar justifica încălcarea acestui termen iar, admiterea plângerii depuse peste termenul prevăzut de lege, ar încălca principiul securității raporturilor juridice, dreptul părții adverse la un proces echitabil.

Instanța de apel a mai menționat că, prima instanță just a constatat faptul deținerii lui Gagauz Oleg în condiții contrare art. 3 CEDO în Penitenciarul nr. 5 Cahul în perioada 18.09.19-11.11.19, ceea ce constituie 53 zile. Ca rezultat, întemeiat prima instanță a considerat că se impune necesitatea reducerii pedepsei neexecutate a lui Gagauz Oleg calculând 02 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în Penitenciarul nr. 5 Cahul, ceea ce constituie 10 zile. Și că, în motivarea încheierii contestate, prima instanță corect a indicat perioada 18.09.19-11.11.19, dar în dispozitiv a fost strecurată o eroare mecanică, care nu afectează legalitatea încheierii emise de instanța de fond, însă oferă dreptul părților de a depune cerere în sensul art. 249 Cod de procedură penală, pentru corectarea erorii materiale admise.

Referitor la cele 03 zile rămase, în care Gagauz Oleg s-a deținut la Penitenciarul nr. 5 Cahul, fiind deținut întru executarea hotărârii de condamnare, instanța de apel a concluzionat că se încadrează la art. 473² alin. (4) Cod de procedură penală, potrivit căruia "în cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condițiilor de detenție este mai mică de 10 zile, în privința perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească". La caz, însă condamnatul nu a solicitat aceasta și instanța de fond just a conchis că nu poate aplica prevederile date, fapt ce denotă că corect a fost stabilită necesitatea compensării în total a 10 zile.

Instanța de apel a ajuns la concluzia că prima instanță corect a stabilit necesitatea respingerii plângerii condamnatului Gagauz Oleg din 09.01.2020 privind deținerea în condiții contrare art. 3 CEDO în Penitenciarul nr. 5 Cahul și IDP a IP Comrat, în perioada anilor 2010-2013, ca fiind înaintată cu omiterea termenului de depunere. Totodată, pentru perioada 18.09.19-11.11.19 de detenție în Penitenciarul nr. 5 Cahul, ceea ce constituie 53 zile, corect s-a stabilit necesitatea reducerii pedepsei neexecutate a lui Gagauz Oleg calculând 02 zile de reduceri pentru 10 zile, ceea ce constituie în total 10 zile.

Instanța de apel a considerat că corect a fost respinsă ca tardivă plângerea condamnatului privind deținerea în condiții contrare art. 3

CEDO în Penitenciarul nr. 5 Cahul și IDP a IP Comrat, în perioada anilor 2010-2013 așa cum, stingerea dreptului la depunerea plângerii constituie o sancțiune a neglijenței titularului acelui drept, care manifestând o pasivitate nejustificată nu și-a exercitat dreptul un timp îndelungat. De altfel, o stare de fapt care se prelungește în timp, fără a fi modificată, corespunde unei stări de drept, însemnând că dacă într-un interval prevăzut de lege relațiile dintre participanții la un raport juridico - penal se mențin într-o anumită formă, nu mai există rațiuni pentru a fi schimbate, de vreme ce ele s-au consolidat tocmai prin trecerea timpului într-un anumit fel.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs în anulare, de către condamnatul Gagauz Oleg, prin care manifestând dezacord cu soluția instanței de apel a solicitat trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, deoarece a fost examinată de către prima instanță cu încălcarea legislației.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art.401 alin.(1) pct.2) și 3) Cod de procedură penală și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești, după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu prevederile art.455 alin.(2) pct.7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art.453 Cod de procedură penală și argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Potrivit prevederilor art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV,

Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că, decizia instanței de apel prin care s-a dispus respingerea ca nefondat a recursului împotriva încheierii judecătorului de instrucție, referitor la condițiile de detenție, nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare.

Or, legislația procesuală penală nu prevede această cale de atac și astfel de hotărâri nu cad sub incidența celor prevăzute la art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, prin urmare recursul declarat fiind inadmisibil.

Așadar, potrivit prevederilor art.art.455 alin.(2) pct.7), 453 Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului, întrucât acesta nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art.455 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. art. 432 alin. (2) pct. 1), 455-456 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 01 septembrie 2020, declarat de condamnatul *Gagauz Oleg xxxxxxxx*, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 15 ianuarie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda